

(อม.๔๙)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อช. ๒/๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อม. อช. ๘/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายธงชัย ศรีสุขจร ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน

จังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา นางสุภาภรณ์หรือณภัทรรัตน์ ศรีสุขจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุขจร บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน ต่อมายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการแรกว่า ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ถูกกล่าวหาฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมขาดอายุความแล้วหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ให้อายุความสะดุดหยุดลง" ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว อายุความจึงสะดุดหยุดอยู่ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๒๗ ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย บทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาามาแสดงตัวต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหา
อยู่ในอำนาจศาลแล้ว คดีจึงยังไม่ขาดอายุความ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากเห็นว่า
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติ
ให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิมคือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะ
กระทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคแรก แต่เมื่อ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา
๑๑๙ มิได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง
บัญญัติว่า " ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อ
ศาลแล้ว ให้อายุความสะดุดหยุดลง " และวรรคสอง บัญญัติว่า " ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย
หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่
ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ " ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีผล
ทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๕ (๔) จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมาย

อาญา มาตรา ๙๕ (๔) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙
วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิดซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำ
การอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่
จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้"
บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ แม้ไม่ใช่บทบัญญัติที่
เกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจ
ต้องรับโทษอาญาซึ่งเกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี
พิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่ให้
อายุความสะดุดหยุดลง และวรรคสอง ที่มีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่าง
ถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ย่อมทำให้ระยะเวลาที่
ผู้ถูกกล่าวหาอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิด อันเป็นสิทธิใน
กระบวนการยุติธรรมของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็บัญญัติหลักการนี้ไว้เช่นเดิม
ไม่เปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง จึงหาใช่บทเพิ่มเติม
วิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์มาแต่อย่างใดไม่
ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง

การเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติให้ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการยื่นฟ้องและพิจารณาคดีในกรณีไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลในขณะที่ยื่นคำร้องหรือพิจารณาคดี แต่การพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ยังคงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังนั้นถ้าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องและมีได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลภายในกำหนดระยะเวลาห้าปี นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความ สิทธินาคคืออาญา มาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการต่อไปว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีของผู้ร้องไม่ขาดอายุความจึงนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากเห็นว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นการจำกัดสิทธิชั้น

พื้นฐานของบุคคลและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว จึง
ไม่อาจนำมาตราการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้
อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน.

นายอธิป จิตต์สำเร็จ

นางวาสนา หงส์เจริญ

นายพศวจณ์ กนกนาก

นายเสรี เพศประเสริฐ

นางนุจรินทร์ จันทพรายศรี

นายจักรชัย เยพิทักษ์

นายแรงณ ปรีพนธ์พนพสุทธิ์

นายเกียรติพงศ์ อมาตยกุล

นายอัคริคม อินทุภูติ

